

Beleidsplan LeerSaam

CBS

Molenwaard

Inhoudsopgave

Visie	2
Doelstelling	3
Toelatingsprocedure	4
Contact met ouders	6
Contact met de eigen school/groepsleerkracht	6
Aanbod	7
Structuur en inhoud	8
Ambities	9
Investerings/actiepunten schooljaar 18/19	9

Visie

Cbs Molenwaard heeft in haar visie verwoord leeromgevingen te willen creëren waarin alle leerlingen hun talenten kunnen ontplooiën. Ook vanuit de overheid is er de laatste jaren meer aandacht voor talent en excelleren. Twee tot drie procent van alle basisschoolleerlingen is hoogbegaafd. Vaak wordt van deze slimme kinderen gedacht: 'die komen er wel'. De realiteit blijkt anders: een aanzienlijk aantal krijgt problemen op school, omdat het reguliere onderwijs nog niet altijd antwoord biedt op de specifieke leervragen en interesses van excellente kinderen en deze kinderen niet de aandacht krijgen die ze nodig hebben. Deze groep hoogbegaafde leerlingen valt binnen een iets bredere groep zogenoemde 'excellente of meer-begaafde leerlingen', die lang niet altijd een goede aansluiting in hun eigen groep vinden. Vaak worden ze niet begrepen door hun klasgenoten, omdat ze op een ander niveau denken, praten en leren.

Binnen Passend Onderwijs wordt gesproken van basiszorg. Deze basiszorg vormt op de basisschool het hart van goed Passend Onderwijs. Dat betekent dat onderwijsprogramma's en leerlijnen afgestemd zijn op leerlingen met een meer of minder dan gemiddelde intelligentie. Excellente leerlingen die zich, ondanks de preventieve aanpak (de basiszorg) op de basisschool, onvoldoende kunnen ontwikkelen, lopen nogal eens vast, emotioneel en / of cognitief. Zij benutten hun vermogen niet en leren dat ook niet. Het kan zijn dat het kind gedemotiveerd raakt voor school en leren, dat het faalangstig wordt en onder zijn niveau gaat presteren.

Om de eigen leerkrachten van excellente leerlingen te helpen hen binnen de basiszorg een passend aanbod en een passende begeleiding te bieden, heeft de plusklasleerkracht tijd beschikbaar, om desbetreffende leerkrachten te ondersteunen in hun aanpak van deze groep kinderen. Dit is een belangrijke pijler van LeerSaam. Daarnaast hebben we de curatieve aanpak: in een aantal gevallen lukt het namelijk niet om de excellente leerling optimaal te begeleiden binnen de eigen groep en kan het beter of noodzakelijk zijn extra begeleiding en/of expertise in te schakelen. Om deze groep excellente leerlingen goed te kunnen begeleiden is er daarom de plusklas, die passend(e) onderwijs en begeleiding biedt aan deze groep kinderen en onder leiding staat van een gespecialiseerde leerkracht. Op bestuursniveau zal er dus budget, aangepast aan de specifieke behoeften van de school en LeerSaam, worden ingezet.

Doelstelling

CBS Molenwaard streeft met LeerSaam de volgende doelen na:

- Ontmoeting met ontwikkelingsgelijken
- Leren leren
- Leren leven
- Leren denken

Ontmoeting met ontwikkelingsgelijken:

Omdat excellente leerlingen lang niet altijd goede aansluiting vinden binnen hun eigen groep en ze zich anders kunnen voelen en niet begrepen, is het goed om hen te laten ervaren dat er meer kinderen zijn zoals zij, aan wie zij zich kunnen spiegelen. In de omgang met andere excellente kinderen kunnen ze zichzelf zijn en op hun eigen niveau communiceren en leren samenwerken.

Leren leren:

Het aanbod van de methodes die op basisscholen gebruikt worden is voor het grootste deel gebaseerd op de gemiddelde leerling. Met soms een (te) kleine aanpassing voor de zwakkere en sterkere leerling. Dit betekent dat de excellente leerling hiervan nauwelijks iets leert op school. Hij ervaart daardoor ook niet wat leren is en hoe leren gaat. Het leren is vaak lineair waardoor het doel waar uiteindelijk naartoe gewerkt gaat worden, vaak onzichtbaar blijft. In LeerSaam wordt daarom gewerkt aan studievvaardigheden, zoals leren plannen en 'mindmappen'. Kinderen leren hiervan hoofd- en bijzaken onderscheiden en zich verdiepen in onderwerpen.

Leren leven:

In het algemeen zit er in een basisschoolgroep 2 of 3 excellente leerlingen (o.m. met een IQ van 130 of meer). Dit betekent dat een excellente leerling in zijn klas geen 'peers' of ontwikkelingsgelijken heeft, die het nodig heeft om een reëel en positief zelfbeeld op te kunnen bouwen. Tijdens kring- en andere momenten kunnen leerlingen zich in LeerSaam spiegelen aan elkaar. Door met elkaar in gesprek te gaan, bemerken ze dat er kinderen zijn die hetzelfde denken en ervaren als zij.

Leren denken:

Het aanbod op een basisschool sluit niet altijd goed aan bij de behoeften van excellente kinderen. Er gaat veelal meer aandacht uit naar de lagere denkvaardigheden (reproducen, begrijpen en toepassen) dan naar de hogere denkvaardigheden (analyseren, onderzoeken en evalueren). Daarnaast filosoferen we met de kinderen om tegemoet te komen aan hun van nature aanwezige onderzoekende en verwonderende houding. Een filosofisch gesprek doet een beroep op creativiteit en beschikt over een hoog abstractieniveau. Het stimuleert een onderzoekende houding, doet een beroep op de zelfstandigheid van de leerling en lokt een reflectieve houding uit. Excellente leerlingen worden vaak niet op hun eigen niveau aangesproken. Daardoor lopen zij het risico om gedemotiveerd te raken, met allerlei problemen die daarmee samenhangen: - Onderpresteren - Verveling - Faalangst en perfectionisme - Sociale problemen Door aan de genoemde doelstellingen te werken, wordt geprobeerd bovenstaande risico's te voorkomen of te beperken.

Toelatingsprocedure

LeerSaam is in principe bedoeld voor leerlingen van de groepen 5, 6, 7 en 8.

Criteria voor LeerSaam:

- leerlingen met bijna gehele spectrum hoge A of I score, met een zorg-, of hulpvraag die voortkomt uit behoefte extra uitdaging die in de reguliere groep niet geboden kan worden;
- leerlingen die n.a.v. de Sidi-R een zorgbehoefte laten zien.

Excellente leerlingen die binnen de basiszorg voldoende zijn uitgedaagd en daarom bovenstaande problemen niet of nauwelijks ervaren, kunnen desondanks toch in aanmerking komen voor deelname in LeerSaam.

Een toelatingscommissie beslist over de toelating van de aangemelde leerlingen. De toelatingscommissie bestaat uit: de groepsleerkracht, de IB'er, plusklasbegeleider en locatieleider.

Om in aanmerking te komen voor deelname in LeerSaam wordt verwacht dat aangetoond kan worden door de school dat de leerling hoogbegaafd dan wel excellent is. Daarvoor is het noodzakelijk dat onderstaande procedure gevolgd wordt en genoemde documenten ingevuld en in het leerlingendossier in ParnasSys opgeslagen worden.

Fase 1 Signalering

1. De leerkracht signaleert hoogbegaafdheid of excellentie o.b.v.

- a. Dossiergegevens uit groep 1 t/m 4
- b. Cito-toets gegevens
- c. SiDiR (leerkrachtformulier & kindformulier)
- d. ZIEN!

2. De leerkracht overlegt met de Intern begeleider of hij/zij de juiste interpretatie van de signalering heeft gedaan om tot bepaalde selectie te komen.

3. De plusklasleerkracht doet een consultatieronde langs iedere school om met de intern begeleider over de gesignaleerde leerlingen te spreken en specifiek te bevragen op de signaleringen en interpretaties hiervan. Mogelijk dat hierdoor bepaalde leerlingen uit selectie gehaald worden.

4. De leerkracht benadert ouders van de geselecteerde leerlingen met het verzoek mee te werken aan de oudervragenlijst SiDiR vanuit de motivatie om aanbod en begeleiding passend te maken. Hierbij wordt aangegeven, dat deze lijst samen met intern begeleider ingevuld wordt. Hierbij niet spreken over mogelijke deelname in LeerSaam, daar dit in deze fase nog niet aan de orde is en de uitkomst wellicht een verrijkt aanbod in de eigen groep is. De signalering geeft immers minimaal aan dat daarin voorzien moet worden.

Afname SiDi - R

In groep 4 t/m 7 alle leerlingen afnemen, 10 weken na start van het schooljaar. Onderbouwing is dat op deze wijze de verschillende perspectieven / zienswijzen van de diverse leerkrachten in de groepen 4 t/m 7 worden benut.

Afname groep 1-3 wordt in 2019-2020 onderzocht.

Ambitie (uitgesproken op 4-4-19) Leerkrachten zo scholen, dat afnemen van Sidi-R niet meer nodig is. Leerkrachten moeten zelf de signalen op kunnen pakken.

Fase 2 Selectie

5. De leerkracht overlegt met de IB'er over alle signaleringsgegevens incl. SiDiR oudervragenlijst. Zij komen gezamenlijk tot de onderscheiding van al of niet in aanmerking komen voor LeerSaam.

6. Leerlingen die niet in aanmerking komen voor LeerSaam krijgen wel extra uitdaging en begeleiding binnen de basiszorg. Deze leerlingen worden d.m.v. een handelingsplan/apart onderdeel in hun portfolio gevolgd. Zij hebben immers recht op bijzondere onderwijssteuning.

7. Leerlingen die wel in aanmerking komen voor LeerSaam krijgen een gesprek met de leerkracht over hun selectie voor evt. plaatsing in plusklas en motivatie om hieraan deel te nemen. Ouders van leerlingen die gemotiveerd zijn, krijgen gesprek met de leerkracht over evt. plaatsing in LeerSaam. Uit deze gesprekken weet de leerkracht welke leerlingen hij/zij wil aanmelden.

Fase 3 Aanmelding

8.

De leerkracht en intern begeleider melden hun geselecteerde leerlingen aan bij de toelatingscommissie voor LeerSaam.

9. De toelatingscommissie beoordeelt de aanmeldingen en beslist over de toelating. Aan het eind van de screening wordt naar alle ouders die betrokken zijn middels een goed onderbouwde brief uitsluitend gegeven over al dan niet plaatsing van de leerling. Ook maken we hiervan een aantekening in ParnasSys.

Fase 1 en 2 vinden plaats in de maanden maart/april.

Fase 3 vindt plaats in de maand mei.

Fase 4 Evaluatie

Bij de 2

Met de reguliere rapportmomenten evalueert de leerkracht van LeerSaam het welbevinden en de vorderingen van de deelnemende leerlingen en rapporteert hierover naar de leerkracht, IB'er en de ouders. Bij ieder evaluatiemoment van deelname aan LeerSaam kan besluit tot terugplaatsing genomen worden in gezamenlijk overleg tussen de leerkracht van LeerSaam, de leerkracht en de intern begeleider en de locatieleider.

Wij streven naar groepsgrootte van 12 leerlingen met een maximum uitloop naar 15.

Evt. 2-delige LeerSaam t.g.v. al of niet achtergrond van onderpresteren, vervelen, sociale problemen, faalangst. Enz. krijgt specifieke aandacht, zolang dit wenselijk is met als doel dat alle lln. in de groep goed welbevinden ervaren en tot goed presteren komen.

Contact met ouders

Gaandeweg het schooljaar organiseert LeerSaam een informatiemoment, waarvoor de ouders en leerkracht(en) en intern begeleiders worden uitgenodigd. Dit informatiemoment heeft als doel uitleg te geven over de gang van zaken en is tevens een kennismaking met de andere leerlingen en hun ouders. Rapporteren van de evaluatie naar de ouders geschiedt na het 1e rapport in een verplicht 15-minuten-gesprek tussen de leerkracht van LeerSaam en de ouders van de deelnemende leerlingen. Na het 2e rapport is dit een evaluatie in een facultatief gesprek. Naast de genoemde, georganiseerde 15-minuten-gesprekken kunnen er van beide kanten ook gespreksmomenten plaatsvinden wanneer daar aanleiding voor is. Ieder cursusjaar wordt LeerSaam afgesloten met een speciaal ingericht dagdeel, waarin de leerlingen e.e.a. aan de ouder(s)/verzorger(s) presenteren.

Contact met de eigen school/groepsleerkracht

De leerkracht van LeerSaam onderhoudt contact met de eigen leerkracht van de deelnemende leerlingen en vice versa, om de aandachtspunten te delen voor het functioneren in de eigen groep. Daarbij wordt ook uitgewisseld, welk verrijkt aanbod de betreffende leerling in de eigen groep krijgt en hoe de leerkracht de begeleiding hiervan gestalte geeft. Daarnaast is de leerkracht van LeerSaam beschikbaar om bijv. in een teamgesprek extra toelichting te geven op het functioneren van hoogbegaafde en excellente leerlingen en een passende aanpak voor hen.

Frequentie:

De LeerSaamgroepen komen wekelijks een dagdeel bij elkaar:

	Middag per week	Middag per week	Eén uur coaching en begeleiding in groep
	3 uur en 31 min; 0.088 FTE; incl. voorwerk	3 uur en 31 min; 0.088 FTE; incl. voorwerk	1 uur en 20 min; 0,033 FTE; incl. voorwerk
EH-GA	Groep 5/6 Martine v/d Leer	Groep 7/8 Jacoline de Jong	Jacoline
REH			Martine
EH-NP	Groep 5 t/m 8* Inge	n.v.t.	Inge Baelde

*In groep 5 starten na de kerstvakantie

Ambitie:

Daarnaast begeleidt de LeerSaamleerkracht wekelijks individuele leerlingen of groepjes in de reguliere groep (geen LeerSaamleerlingen). Hiervoor heeft hij/zij wekelijks 1 uur beschikbaar voor elke school.

Die begeleiding kan zijn bij:

- Acadin;
- Levelwerk;
- opdrachten die vanuit LeerSaam zijn uitgezet;
- spelopdrachten;
- Werkboek Mindset
- vragen van de leerkracht.

Aanbod

De kinderen komen zelfstandig of door ouders gebracht op normale schooltijden naar de LeerSaam-locatie.

De hoofdbestanddelen van het aanbod zijn:

- Bijbelstudie (evt. i.c.m. Engels);
- Filosofie / sova enz.

- Weekopdracht in de reguliere groep;
- Projectwerk incl. vaardigheidsdoelen, procesbegeleiding, product-doelen en vulling portfolio;
- Natuur & techniek & wetenschap

Als gekozen wordt voor het spelen van een spelletje met elkaar, zijn dat gezelschapspellen en denkspellen die kinderen in staat stellen om met elkaar nieuwe dingen te leren en elkaar beter te leren kennen.

Tijdens de kringopstelling zijn de leerlingen bezig met sociale vaardigheden, leren denken en leren leren, waarbij o.a. thema's aan bod komen zoals:

- Faalangst;
- Pesten;
- Sterk staan;
- Peers en vrienden;
- Communicatie;
- Je anders voelen;
- Leren leren (werken met studiekearten, mindmappen, geheugen oefeningen).

De invulling van het dagprogramma kan verschillen. Er wordt tijd gemaakt voor proefjes of experimenten en andere manieren van leren. Ook is er in aansluiting op een thema dat centraal staat tijdens een periode een educatief uitstapje dat aanvullende informatie oplevert voor het project waaraan gewerkt wordt of wordt een deskundige uitgenodigd.

Uitgangspunt is dat een leerling in LeerSaam gaandeweg het schooljaar een digitaal portfolio op zet. Hierdoor kunnen de leerlingen aan hun ouder(s)/verzorger(s) en leerkrachten hun ontwikkeling laten zien en waar ze precies mee bezig zijn.

Bij de afronding van deelname in LeerSaam krijgen de kinderen een certificaat uitgereikt waarop tevens hun belangrijkste ontwikkelingen vermeld worden.

De afronding van LeerSaam wordt voor leerlingen van groep 8 jaarlijks georganiseerd tijdens de laatste bijeenkomst voor de meivakantie met een speciaal afscheidsmoment waarbij de ouder(s)/verzorger(s) uitgenodigd zijn.

Structuur en inhoud

Inzet leerlijnen:

Binnen enerzijds de projecten en anderzijds de lessen worden doelen vanuit de leerlijnen van ParnasSys ingezet.

In 4 jaar tijd komen alle doelen van creatief denken, analytisch denken en kritisch denken aan bod. De andere doelen die aangeboden worden, zijn afgestemd op de behoefte van de groep.

De gestelde doelen worden met de groep besproken en worden met de ouders en de leerkrachten gecommuniceerd.

Twee keer per schooljaar wordt per leerling gekeken in welke mate de doelen van die afgelopen periode zijn behaald. Deze doelen en mate van beheersing worden aangevinkt in ParnasSys - leerlijnen.

Het aanbod van opdrachten, werkvormen en thema's wordt ingedeeld in blokken.

Elk blok heeft een onderwerp of thema en wordt onderbouwd met een aantal doelen die binnen dat blok centraal zullen staan. Hiervoor wordt gebruikt gemaakt van de leerlijnen/-doelen van ParnasSys.

Het uitgangspunt is om iedere periode van 6 - 8 weken (tussen de vakantieperiodes) doelen en [vaardigheden voor ontwikkeling \(DVO\)](#) te integreren in het lesaanbod.

Een blok heeft een aantal algemene doelen dat voor de gehele groep bedoeld is en wordt zonodig aangevuld met een aantal individuele doelen per leerling.

Deze doelen dienen in het groepsplannen te worden verwoord.

In de structuur van het aanbod is de verbinding en afstemming met het reguliere aanbod belangrijk en een specifiek punt van aandacht.

Vanuit LeerSaam wordt wekelijks een (groeps)opdracht meegegeven naar de reguliere groep. Deze opdrachten dienen niet als extra stof, maar als verdieping en verrijking naast of in plaats van het regulier aanbod. De opdrachten kunnen ook voor twee of drie weken bedoeld zijn.

Belangrijk is dat er afstemming is met het reguliere aanbod in de reguliere groep. Wat inhoudt dat een leerling compensatie in tijd en gelegenheden krijgt om deze opdrachten te maken.

De groepsleerkracht zal zich bewust moeten zijn van loslaten en differentiatie inzake het programma van de betreffende leerling in zijn of haar groep. Dit zal zichtbaar moeten zijn in de weekplanning en organisatie van de zelfstandig werkmoment.

Deze opdrachten kunnen divers zijn en alle vakgebieden inhouden:

- werken met Acadin;
- voorbereiding van een presentatie;
- groepswork maken met LeerSaam-leerlingen;
- onderzoek doen naar een technisch of maatschappelijk probleem;
- oplossen van een rekenprobleem;
- tekst schrijven;
- programmeeropdracht.

FORMAT

Blokplan			
Periode:		Week 35 t/m 39	
Thema:		Omgaan met elkaar	
doelen	inhoud	werkvormen	opdrachten

Elke leerling leeft zich in de ander in;		kringgesprek	
Anders denkenden worden gerespecteerd;		interview	
		onderzoek	

Ambities

Korte termijn:	<ul style="list-style-type: none"> - Aansluiting en verbinding aanbod LeerSaam ↔ reguliere groep; - Werken met groepsplan; - Planning in perioden van blokken/thema's uitgewerkt met algemene en individuele doelen en werkvormen en opdrachten; - Bewustwording groepsleerkrachten van afstemming en integreren van LeerSaam-activiteiten in hun groepsmanagement.
Middellang termijn	<ul style="list-style-type: none"> - Uitbouwen van aanbod LeerSaam van basisvakgebieden (rekenen/taal/lezen); - Icm uitbouwen LeerSaam-momenten in een week; - Aanbod meer-hoogbegaafdenaanbod in groep 1-2/3-4; - Signaleringsinstrument HB voor instroomleerlingen; - Scholing HB groepsleerkrachten.
Lange termijn	<ul style="list-style-type: none"> - Brainstorming inzake verdere ontwikkeling LeerSaam/HBgroep; - -

BIJLAGE 1

Opzet LeerSaam schooljaar 2019-2020

Inzet leerlijnen:

Binnen enerzijds de projecten en anderzijds de lessen worden doelen vanuit de leerlijnen van ParnasSys ingezet. Het uitgangspunt is om iedere periode van 6 - 8 weken (tussen de vakantieperiodes) doelen en [vaardigheden voor ontwikkeling \(DVO\)](#) te integreren in het lesaanbod. In 4 jaar tijd komen alle doelen van creatief denken, analytisch denken en kritisch denken aan bod. De andere doelen die aangeboden worden, zijn afgestemd op de behoefte van de groep. De gestelde doelen worden met de groep besproken en worden met de ouders en de leerkrachten gecommuniceerd. Twee keer per schooljaar wordt per leerling gekeken in welke mate de doelen van die afgelopen periode zijn behaald. Deze doelen en mate van beheersing worden aangevinkt in ParnasSys - leerlijnen.

Leerjaren:

LeerSaam is in principe bedoeld voor leerlingen van de groepen 5, 6, 7 en 8.

Criteria voor LeerSaam:

- leerlingen met bijna gehele spectrum hoge A of I score, met een zorg-, of hulpvraag die voortkomt uit behoefte extra uitdaging die in de reguliere groep niet geboden kan worden;
- leerlingen die n.a.v. de Sidi-R een zorgbehoefte laten zien.

Frequentie:

De LeerSaamgroepen komen wekelijks een dagdeel bij elkaar:

	Middag per week	Middag per week	Eén uur coaching en begeleiding in groep
	3 uur en 31 min; 0.088 FTE; incl. voorwerk	3 uur en 31 min; 0.088 FTE; incl. voorwerk	1 uur en 20 min; 0,033 FTE; incl. voorwerk
EH-GA	Groep 5/6 Jacoline	Groep 7/8 Martine	
REH			
EH-NP	Groep 5 t/m 8* Inge	n.v.t.	Inge

*In groep 5 starten na de kerstvakantie

Ambitie:

Daarnaast begeleidt de LeerSaamleerkracht wekelijks individuele leerlingen of groepjes in de reguliere groep (geen LeerSaamleerlingen). Hiervoor heeft hij/zij wekelijks 1 uur beschikbaar voor elke school.

Die begeleiding kan zijn bij:

- Acadin;
- Levelwerk;
- opdrachten die vanuit LeerSaam zijn uitgezet;
- spelopdrachten;
- Werkboek Mindset
- vragen van de leerkracht.

Afname SiDi - R

In groep 4 t/m 7 alle leerlingen afnemen, 10 weken na start van het schooljaar. Onderbouwing is dat op deze wijze de verschillende perspectieven / zienswijzen van de diverse leerkrachten in de groepen 4 t/m 7 worden benut.

Afname groep 1-3 wordt in 2019-2020 onderzocht.

Ambitie (uitgesproken op 4-4-19) Leerkrachten zo scholen, dat afnemen van Sidi-R niet meer nodig is. Leerkrachten moeten zelf de signalen op kunnen pakken.

Rapport:

Twee keer per jaar wordt een portfoliomap meegegeven. Hierin staan de doelen en wordt het werk verzameld.